

**Проект на Закон за изменение на Закона за отбраната и
въоръжените сили на Република България**

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 19.02.2019 г. - 05.03.2019 г. Неактивна

Номер на консултация: #4049-К

Област на политика: Архив - Външна политика, сигурност и отбрана

Тип консултация: Закон

Тип вносител: Национално

МОТИВИ

КЪМ ПРОЕКТА НА ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА

ЗАКОНА ЗА ОТБРАНАТА НА ВЪОРЪЖЕНИТЕ СИЛИ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

С предлагания законопроект се предлагат следните промени в Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България (ЗОВСРБ):

1. Изменение на чл. 57, 60а, 60в, 60д и чл. 83 от ЗОВСРБ:

В съответствие с поетите ангажименти към Алианса е необходимо да бъдат изпълнени ангажиментите за развитие на българските сили за специални операции, съгласно които е предвидено създаване на Съвместно командване на специалните операции (СКСО). Формирането на СКСО се обуславя и от необходимостта от използването на силите за специални операции за мирновременните задачи, изпълнявани в отговор на съвременните рискове и заплахи пред националната сигурност на страната. С формирането на СКСО ще се синхронизира архитектурата и системата за командване и управление на силите за специални операции на Р България, с тази на страните членки на НАТО, като ще се даде и възможност за бързо адаптиране към рязко променящата се военно-политическата обстановка при кризи, конфликти и непредвидени обстоятелства чрез включване на силите за специални операции в процеса на създаване на база данни за обмен и анализиране на разузнавателна информация и стартиране процеса на планиране на възможно най-ранна фаза.

С приемане на законодателните промени ще се регламентират функциите на СКСО по подбор, подготовка на личен състав и формирания, планиране, координиране, осигуряване на взаимодействието и централизираното провеждане, командване и управление на пълния спектър от специални операции, самостоятелно, в състава на съвместни сили, така и във взаимодействие с други държавни структури от архитектурата за националната сигурност.

СКСО ще даде възможност за осъществяване на командването и управлението на компонента или отделни формирания от силите за специални операции от името на стратегическия командващ, при участие в национални/многонационални операции на българска територия без развърщане на останалите компоненти. СКСО ще изпълнява задачи за постигане на стратегически и оперативни цели. Със законопроекта се определя йерархически мястото на СКСО на оперативно ниво и неговото непосредствено подчинение на началника на отбраната.

2. Изменение на чл. 188а, 285а и отмяна на чл. 331 от ЗОВСРБ:

Предлага се изменение на разпоредбата на чл. 188а и чл. 285а от ЗОВСРБ с цел прецизиране на кръга от задължените лица – военнослужещи и цивилни служители по ЗОВСРБ, извън тези, заемащи висши публични длъжности по Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество (ЗПКОНПИ), поради следните аргументи:

С влизането в сила на ЗПКОНПИ, обн. ДВ, бр. 7 от 2018 г., възникна задължение за лицата по § 2, ал. 1 от Допълнителните разпоредби на закона да подават декларации по чл. 35, ал. 1 в сроковете по чл. 36, ал. 1 и по чл. 38, ал. 1, т. 1 и 2 пред органа по избора или назначаването. При прилагането на посочената разпоредба се установи безспорно, че военнослужещите и цивилните служители от Министерството на отбраната и структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната, по отношение на които е приложим Закона за държавния служител (ЗДСл) и разпоредбата на чл. 107а от КТ са задължени лица по § 2, ал. 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на ЗПКОНПИ. Проблем възниква обаче при прилагането на разпоредбата по отношение на военнослужещите и цивилните служители от Българската армия по ЗОВСРБ и по-конкретно, дали по отношение на тях е приложима последната хипотеза на разпоредбата, а именно: „служители в администрацията на органи, създадени със закон”.

С цел създаване на яснота относно кръга от лицата, за които възниква задължение за подаване на декларации по чл. 35, ал. 1 от ЗПКОНПИ (извън лицата, заемащи висши публични длъжности), във връзка с § 2, ал. 1 от Допълнителните разпоредби на закона се предлага в специалния закон ЗОВСРБ изрична уредба, съгласно която задължени лица да бъдат военнослужещите и цивилните служители от Министерството на отбраната и структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната, за които се прилагат ЗДСл и чл. 107а от КТ, както и военнослужещите и цивилните служители от звена и на длъжности, за които е установен завишен корупционен риск, въз основа на методологията по § 67, ал. 6 от Преходните и заключителни разпоредби на ЗПКОНПИ.

Като аргумент за необходимостта от предлаганото като безспорно определя на задължените лица по ЗПКОНПИ, и по-конкретно изключването на военнослужещите и цивилните служители от Българската армия (БА) в цялост като задължени лица, следва да се има предвид обстоятелството, че числеността на БА представлява държавна тайна. В този смисъл е и становището на ДКСИ, а именно: „В легалната дефиниция на понятието класифицирана информация са очертани кумулативно два самостоятелни признака: 1) съответната информация да е определена в списъка по приложение № 1 към чл. 25 от ЗЗКИ и 2) нерегламентираният достъп до която би създал опасност за или би увредил интересите на Република България, свързани с националната сигурност, отбраната, външната политика или защитата на конституционно установения ред. От изложеното се стига до обосноваван извод, че информацията относно щатната и списъчната численост на личния състав в системата на отбраната, е класифицирана информация по смисъла на ЗЗКИ, и не следва до същата да се предоставя свободен достъп“. Предвид изложеното, не може да се изпълни задължението на органа по избора или назначаването да поддържа публичен регистър на подадените декларации при спазване на изискванията на Закона за защита на личните данни, каквото е изискването на законодателя /арг. § 2, ал. 3 от ДР на ЗПКОНПИ/.

Следва да се има предвид и факта, че с предлаганото изменение не се дерогира задължението военнослужещите да декларират имотното си състояние и доходите си, тъй като за всеки един от тях съществува задължението по чл. 148а от ЗОВСРБ при подписване на договора за военна служба да подаде декларация за имотното състояние и доходите си, като при промяна е длъжен в едномесечен срок от настъпването ѝ да декларира това обстоятелство.

Наред с горното в разпоредбата на чл. 331 от ЗОВСРБ е предвидена глоба в размер от 1000 до 3000 лв. за военнослужещ или цивилен служител, който не подаде декларация за имущество и интереси по чл. 35 от ЗПКОНПИ, в указания в същия закон срок. От друга страна в чл. 173, ал. 2 от ЗПКОНПИ е предвидена аналогична отговорност на лицата по § 2, ал. 1 от ДР на закона, за неподаване на декларация по ЗПКОНПИ в указания срок, в размер от 300 до 1000 лв. Съгласно чл. 177 от ЗПКОНПИ, актовете за установяване на нарушенията се съставят от определени от председателя на Комисията длъжностни лица, а наказателните постановления се издават от председателя на Комисията. Актовете за установяване на нарушение по чл. 173 и 174 относно декларациите за несъвместимост се съставят от овластени от органа по избора или назначаването лица, а наказателните постановления се издават от органа по избора или назначаването. Съгласно чл. 334 от ЗОВСРБ обаче, нарушенията се установяват с актове, които се съставят от оправомощени от министъра на отбраната длъжностни лица. Наказателните постановления се издават от министъра на отбраната или от оправомощени от него длъжностни лица, извън лицата, оправомощени да издават актове за установяване на нарушенията.

От анализа на горните разпоредби е видно, че има припокриване на административнонаказателни разпоредби в ЗОВСРБ и ЗПКОНПИ, наличие на несъответствие в предвидените размери на глобите по двата закона за едно и също нарушение, които по ЗОВСРБ са значително по-завишени, както и несъответствие на

административнонаказващия орган за едно и също нарушение.

3. Изменение на чл. 224, ал. 1, т.3 от ЗОВСРБ:

Съгласно чл. 224 ал. 1, т. 3 от ЗОВСРБ, (изм. ДВ, бр. 98 от 2016 г.) се създава императивно задължение по време на занятия, учения, тренировки и лагери на военнослужещите да се осигурява безплатна храна без възможност за изплащане на левовата ѝ равностойност, за разлика от случаите, когато се носи дежурство или се изпълняват други дейности със специфичен характер. Практическото осигуряване на безплатната храна и ободряващи напитки на военнослужещите по време на учения, тренировки, лагери и занятия извън военното формиране обаче е възпрепятствано поради следните причини: необходимост от възлагане на обществена поръчка за доставка на хранителни продукти и предвидените механизми за съдебен контрол при възлагането ѝ, които възпрепятстват своевременното сключване на договор, а то от своя страна води до обективна невъзможност за осигуряването на военнослужещите с храна и ободряващи напитки в посочените в чл. 224, ал.1, т.3 хипотези; липса на сключен договор за доставка на хранителни продукти към момента и невъзможност да се определи кога ще приключи обществената поръчка. Възникналият проблем е от особена важност, тъй като целият учебен процес и всички мероприятия по бойната подготовка на въоръжените сили се осъществяват чрез занятия, учения, тренировки, лагери, които се провеждат при полеви условия, а на участващите в тях, при така действащата разпоредба на член 224 ал.1, т.3 не може да им се предостави нито храна в натура при наличие на обективни причини за това, нито левовата равностойност на дължимата им безплатна храна.

Предвид горепосоченото, предложението цели да се създаде законова възможност за адекватно и навременно осигуряване на получаването на левовата равностойност на дължимата безплатна храна на военнослужещите, участващи в полеви занятия, учения или тренировки. По този начин ще се избегне и дискриминационното им третиране спрямо техните колеги, които носят дежурства, тъй като за тях е регламентирана алтернативно възможността за осигуряване на безплатна храна или изплащане на левовата ѝ равностойност.

Проблемът може да бъде решен като се предвиди алтернативно, че военнослужещите във всички посочени в закона хипотези ще получават безплатна храна или левовата ѝ равностойност, в т.ч. и за участващите в полеви занятия, учения или тренировки при наличие на обективна невъзможност същата да им бъде осигурена в натура. Изплащането на левова равностойност на полагаща се храна на военнослужещите има за основна цел да гарантира правния им интерес, като им осигури заместваща престация – пари във всички случаи, в които по една или друга, независеща от тях причина, не може да им се осигури полагащата им се по закон храна.

4. Изменения на чл. 291 и чл. 60д, ал.2 от ЗОВСРБ:

4.1. Въоръжените сили са структури с особена важност, чиито задачи и функции, произтичат пряко от Конституцията и закона, и се изграждат на принципа на

организационната подчиненост, единоначалието и йерархия в правомощията. Произтичащата от това специфика в начина на изграждането и функционирането им, и по-конкретно в организационните взаимовръзки, дислокацията, финансовото осигуряване и системата за командване, управление и заповедоизпълнение, води в някои случаи до изключителни и прекомерни затруднения при изпълнението на работодателските правомощия. Наред с посоченото, в структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия има военни формирования и структури, на които са възложени за изпълнение съществени функции и задачи без да са разпоредители с бюджет. Доколкото за ефективното им изпълнение е необходим и личен състав по трудово правоотношение, то от значение за същото е и техните командири или ръководители самостоятелно да го подбират, назначават и ръководят. В същото време, при действащата трудово правна уредба, такава възможност не е налице, тъй като съгласно §1, т.1 от ДР на КТ, работодател е само организационно-икономически обособено звено. Предвид факта, че въоръжените сили са изградени от държавни структури, то икономическата обособеност произтича от определянето на едно военно формирование или структура като разпоредител с бюджет. Това не винаги е възможно, необходимо и целесъобразно, при съпоставяне на очакваните ползи с необходимите разходи. Едновременно с това в КТ липсва възможност за делегиране на работодателски правомощия извън налагането на дисциплинарни наказания и прекратяване на трудовото правоотношение. Ето защо целта на предлаганата нова регламентация в ЗОВСРБ по отношение статута на работодател, е да се осигури възможност работодателите по смисъла на КТ във въоръжените сили да делегират свои правомощия на командирите и ръководителите на военни формирования и структури, които не са разпоредители с бюджет, спрямо личния състав по трудово правоотношение на тяхно подчинение.

Във връзка с горното се констатира и несъответствие между разпоредбата на чл. 60д, ал.2 от ЗОВСРБ и чл. 11, ал.8 от Закона за публичните финанси относно определянето на разпоредители с бюджет във въоръжените сили от по-ниска от втора степен в контекста на изричната забрана в чл. 2 от Закона за публичните финанси с друг закон да се създава уредба на материята - предмет на този закон, която се отклонява от принципите и правилата, определени с този закон.

4.2. Съгласно чл. 195 от ЗОВСРБ военнослужещите могат да бъдат назначавани за носене на дежурства, като максималната продължителност на дежурството е 24 часа, а по изключение и повече. Във въоръжените сили освен военнослужещи, работят и цивилни служители и често естеството на работа във военните формирования налага тя да се извършва едновременно от военнослужещи и от цивилни служители в тясно сътрудничество и взаимодействие. Член 283, ал. 2 от ЗОВСРБ определя, че статусът на цивилните служители по трудово правоотношение се урежда с Кодекса на труда и със ЗОВСРБ. Видно от разпоредбата на чл. 142, ал. 4 от КТ максималната продължителност на работната смяна за цивилните служители по трудово правоотношение може да бъде до 12 часа. Тази разпоредба е в съответствие с чл. 3 от Директива 2003/88/ЕС. Съгласно разпоредбата на чл. 2, т. 2 от Директива 89/391/ЕИО за въвеждане на мерки за насърчаване подобряването на безопасността и здравето на работниците на работното място и във връзка с чл. 1, т.

З от Директива 2003/88/ЕС, тази директива не се прилага, когато особеностите на някои специфични дейности на обществени служби, като например въоръжените сили, неизбежно влизат в конфликт с нея. С оглед факта, че личният състав на въоръжените сили се състои от военнослужещи и цивилни служители от съответните структури и във въоръжените сили съществуват специфични дейности, които се извършват едновременно от двете категории лица в тясна връзка и взаимозависимост, се налага въвеждането по изключение за някои длъжности за цивилни служители максималната продължителност на работната смяна при сумирано изчисляване на работното време да надвишава 12 часа, но не повече от 24 часа, като продължителността на работната седмица да не надвишава 56 часа, а за работници и служители с намалено работно време-до 1 час над намаленото им работно време. Длъжностите за тези цивилни служители следва да се определят с ежегодна заповед на съответните командири на структури от Българската армия и ръководители на структури на пряко подчинение на министъра на отбраната. В тази връзка се предлага създаването на посочената законова регламентация в ЗОВСРБ.

5. Изменения в чл.226ж и чл.226з от ЗОВСРБ:

Мисията на Българската армия през 1992-1993 г. в Камбоджа е мисия на Въоръжените сили на Република България под егидата на ООН. Участниците в нея са български граждани, участвали в мисии и операции на въоръжените сили на страната по смисъла на чл. 226ж, ал. 2 от ЗОВСРБ. Същите са изпратени на мисия с решение на Народното събрание от 15.04.1992 г., обн. ДВ, бр. 34 от 1992 г. и Постановление № 67 на Министерския съвет от 22.04.1992 г., обн. ДВ, бр. 36 от 1992 г. Общият брой на военнослужещите, участвали в мисията на Българската армия в Камбоджа под егидата на ООН през 1992-1993 г., е 1446 души.

Неразрешени във времето остават някои социални проблеми на тези български граждани, участвали в мисии и операции на въоръжените сили на Република България извън територията на страната и по-специално, проблемите на Сдружението на бившите и настоящи сини каски „4-ти май“ (СБНСК). Положението на значителна част от участниците в единствената мисия на Българската армия под егидата на ООН-UNTAC в Камбоджа - 1992-1993 г. е тежко. Безспорно обаче в трудни за тях моменти днес същите би следвало да бъдат подкрепени от държавата с оглед несъмнения им принос за издигане боеспособността и авторитета на въоръжените сили на Република България. В този смисъл и с цел подобряване статуса на тези лица, се предлага създаване на възможност същите да ползват социалните кухни към Министерството на отбраната и да бъдат подпомагани с парични средства, в случай че изпаднат в тежко материално положение, при условия и по ред, определени с наредба на министъра на отбраната.

6. Изменения в чл.226г и чл.226з от ЗОВСРБ и допълнение в Закона за предучилищното и училищното образование:

Военната служба като държавна служба с особено предназначение за подготовка и осъществяване на въоръжена защита на страната в мирно време се изпълнява като професия в Министерството на отбраната, в Българската армия, в структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната, както и в други държавни органи и

ведомства при условия и по ред, определени с този закон, с правилника за прилагането му, с уставите на въоръжените сили и със сключения договор. Военната служба се изпълнява на територията на страната и извън нея. Военна служба извън територията на Република България може да се изпълнява в състава на български или многонационални формирания при участие в операции и мисии, в задграничните представителства на Република България, в международни организации или в други международни инициативи.

С измененията и допълненията в ЗОВСРБ (обн. ДВ бр. 24 от 2015 г.) се създаде и правна възможност многонационално формирание, международна организация или друга международна инициатива на територията на страната да се комплектова с български военнослужещи и цивилни служители. Пример за такава организация е Центърът за изследване, изграждане и усъвършенстване на способности на НАТО за управление на кризи и реагиране при бедствия (CMDR COE), както и Щабния елемент за интегриране на силите на НАТО (NFIU) в Р България.

Като военнослужещи и цивилни служители по смисъла на ЗОВСРБ, съответно назначени или командирани в състава на многонационални формирания или на длъжности в международни организации или в други международни инициативи на територията на страната и извън нея, тези лица имат всички права по закона, касаещи материалното и социалното осигуряване. Настоящата законова уредба обаче ограничава ползването на определени права само от военнослужещите и цивилните служители от Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия - разпоредбата на чл. 226г (относно ползването на лечебните заведения, военните клубове, почивната и спортната база към министерството) и чл. 226з (относно материалното подпомагане) от ЗОВСРБ, както и чл. 35, ал.2, т.1 от Закона за предучилищното и училищното образование (относно ползването на държавните детски градини към МО), но не и от военнослужещите и цивилните служители в състава на многонационални формирания или които заемат длъжности в задгранично представителство на Република България, в международни организации или в други международни инициативи на територията на страната и извън нея, както и членовете на техните семейства.

7. С преходните и заключителни разпоредби на законопроекта се предлагат и промени в Кодекса за застраховането със следните мотиви:

Съгласно чл.489, ал.6 на Кодекса за застраховането, граничната задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите може да се издава за едно моторно превозно средство за срок до 90 дни, като може да се издава повторно, така че общият срок за всички издадени застраховки за това моторно превозно средство да не надвишава 180 дни в рамките на една календарна година

В чл.43, ал.1 от Закона за преминаването през и пребиваването на територията на Република България на съюзнически и на чужди въоръжени сили (ЗПППНТРБСЧВС) се предвижда, че табелите с регистрационни номера на превозни средства на структури на НАТО, разположени в Р България или на техния личен състав, посочен в чл. 39, ал. 1 от закона, се признават от страната. Това означава, че на тези субекти

се дава възможност за периода на изпълнение на служебните си задължения в Р България да управляват автомобилите си с оригиналните им регистрационни номера.

По подобен начин е уреден въпросът и по отношение на служителите от американските въоръжени сили, съгласно чл. XX, ал.3 от Споразумението между правителството на Република България и правителството на Съединените американски щати за сътрудничество в областта на отбраната, „ССОО“ (ратифицирано със закон - ДВ, бр. 46 от 2006 г.) (обн., ДВ, бр. 55 от 2006 г.).

Съгласно цитираната уредба, би следвало България да осигури прилагането ѝ по отношение на посочения кръг лица за периода на техния престой по изпълнение на служебните им задължения, за които са изпратени в Р България. Практиката по прилагане на ССОО показва, че понастоящем тези лица нямат възможност да застраховат своите автомобили за срока на своя престой по служба в страната, т.е. повече от шест месеца, което налага те да излизат и влизат в Р България формално на всеки шестмесечен период, за да бъде изпълнено изискването за сключване на задължителната застраховка на автомобили с чуждестранна регистрация.

Считаме, че е налице несъвместимост между условията, установени в ССОО и чл.43 във връзка с чл. 39, ал.1 от ЗППНТРБСЧВС, а именно да бъде осигурен престоят на лицата, свързан с изпълнение на служебните задължения, който е повече от 6 месеца. Не би следвало да е налице изискване да се „подновява“ сключването на застраховката на посочения период, въпреки че Р България признава и приема тези лица да управляват своите автомобили за периода на престоя си с регистрационни табели от изпращащата страна. Това несъответствие води до неоснователна административна, финансова и практическа тежест за чуждестранния персонал, което би следвало да бъде отстранено чрез предложеното допълнение в Кодекса за застраховането.

За изпълнението на проекта на постановление не са необходими допълнителни разходи, които да бъдат одобрени по бюджета на Министерството на отбраната за 2019 г. за сметка на други бюджети по държавния бюджет.

Предложеният проект на акт не води до въздействие върху държавния бюджет.

Начини на предоставяне на предложения и становища

- Портала за обществени консултации (изисква се регистрация чрез имейл);
- Електронна поща на посочените адреси;
- Системата за сигурно електронно връчване <https://edelivery.egov.bg/> (изисква се квалифициран електронен подпис или ПИК на НОИ);
- Официалния адрес за кореспонденция.

Документи

Пакет основни документи:

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

[Коментари \(pdf\)](#)

[Коментари \(csv\)](#)

Автор: Валентин Иванов (26.02.2019 10:44)

Коментар и предложения 3

3. По § 12 от законопроекта:

Предвидените промени в чл. 291 на ЗОВСРБ се отнасят на практика до въвеждане на 24-часов непрекъснат режим на работа на служители, назначени по трудов договор в структури и формирания на въоръжените сили. Те са аргументирани в Мотивите към законопроекта с чл. 1, т. 3 от Директива 2003/88/ЕС, даваща възможност да не се прилага разпоредбата на чл. 3 от Директива 2003/88/ЕС и респективно чл. 142, ал. 4 от Кодекса на труда относно максималната продължителност на работната смяна (до 12 часа), когато особеностите на някои специфични дейности на обществени служби, като например въоръжените сили, неизбежно влизат в конфликт с нея.

Независимо от факта, че цивилните служители са включени в числения състав на формиранията от въоръжените сили, техният статус не може да противоречи на трудовото законодателство. Изключенията от цитираната европейска директива са приложими единствено по отношение на лицата от въоръжените сили или други обществени служби, чиито правоотношения със съответния орган са различни от трудовите (в случая – за военнослужещите).

Вносителите на законопроекта са пестеливи откъм информация за какви точно и в какъв обем „специфични“ дейности, изпълнявани от цивилни служители, се предвижда въвеждането на толкова сериозно по характер и последици изключение от спазването на трудовото законодателство. От богатия си професионален опит бих могъл да споделя, че става въпрос предимно за:

- лица, назначени по трудов договор за извършване на въоръжена и невъоръжена охрана;

- лица, назначени по трудов договор, извършващи бойни, оперативни и друг вид дежурства, установени в уставите на въоръжените сили.

Общият брой на лицата, изпълняващи подобни функции, е от порядъка на стотици и съвсем не може да се приеме за изключение, тъй като в повечето случаи става въпрос за изпълнение на основни функции, заложи в длъжностната характеристика.

Очевидно е, че лицата, заети с охранителна дейност, не биха могли да попаднат в категорията на изпълняващите „специфични“ по характер функции, тъй като подобни функции се изпълняват от десетки хиляди служители, наети по трудов или друг вид договор по условията на Закона за частната охранителна дейност.

Също толкова очевидно е, че носенето на бойни и други дежурства съгласно уставите на въоръжените сили следва да се възлага единствено на лица със статут на военнослужещи, но не и на пенсионирани такива, назначени по трудов договор.

Интересен е фактът, че според Частичната предварителна оценка на въздействието на предлаганите изменения в ЗОВСРБ, не се очакват негативни въздействия от предлаганите изменения в чл. 291. Според вносителите промяната не предполага въздействие върху държавния бюджет, както и няма очаквания за негативни икономически, социални, екологични и други негативни въздействия. Не са идентифицирани възможни рискове от приемането на нормативната промяна. Остава открит въпросът как тази оценка се съчетава с изискванията на европейското законодателство за въвеждане на мерки за подобряването на безопасността и здравето на работниците на работното място и с доказано негативното отражение на полагането на труд над максималната законоустановена продължителност през практически неограничени периоди от време върху здравословното състояние и психиката на наетите лица.

Воден от горните съображения, считам категорично направеното предложение за промяна на чл. 291 от ЗОВСРБ за незаконосъобразно и нецелесъобразно.

Автор: Валентин Иванов (26.02.2019 10:44)

Коментар и предложения 2

2. По § 13 от законопроекта:

Предвиденото в § 13 от законопроекта отменяне на чл. 331 от ЗОВСРБ се аргументира в Мотивите към законопроекта с това, че в чл. 173, ал. 2 от ЗПКОНПИ е предвидена аналогична отговорност на лицата по § 2, ал. 1 от ДР на закона, за неподдаване на декларация по ЗПКОНПИ в указания срок, но в по-ниски размери. От тази гледна точка аргументите са основателни, тъй като наистина е налице припокриване на правните норми в двата закона и несъответствие на предвидените размери на глобите.

В същото време считам, че е крайно наложително някой от правоприлагащите органи да обърне внимание на законодателя, че прилагането на административнонаказателната отговорност по ЗПКОНПИ не е уредена по категоричен и безспорен начин в Глава петнадесета на закона, което възпрепятства практическото ѝ прилагане. В чл. 177, ал. 2 е предоставено правомощие на овластени от органа по избора или назначаването лица да съставят актове за установяване на нарушение, като същият издава наказателните постановления, но само по отношение на декларациите за несъвместимост. Целесъобразно е и е изцяло в подкрепа на ефективното прилагане на закона, такова правомощие да бъде предоставено и по отношение на декларациите за имущество и интереси, подавани по реда на § 2 от ДР на ЗПКОНПИ.

На практика това предвижда към момента чл. 331 от ЗОВСРБ, но при несъобразени размери на предвидените глоби. Предлаганото от вносителите решение е законосъобразно, но е на принципа „няма човек – няма проблем“. Считам за много по-ефективно и целесъобразно да се измени/допълни чл. 177 от ЗПКОНПИ, а при липса на воля за това у законодателя – да се запази сегашният чл. 331 от ЗОВСРБ, като размерите на глобите се приведат в съответствие с предвидените в чл. 173, ал. 2 и ал. 3 от ЗПКОНПИ.

Автор: Валентин Иванов (26.02.2019 10:40)

Коментар и предложения

Коментари и предложения от ВАЛЕНТИН ИВАНОВ,

държавен инспектор в Инспектората на Министерството на отбраната

e-mail: v.ivanov@mod.bg

1. По § 6 и § 11 от законопроекта:

Предложените текстове за изменение на чл. 188а и чл. 285а от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България (ЗОВСРБ) са тромави, неясни и позволяващи нееднозначно тълкуване и прилагане. Те противоречат на изискването на чл. 9, ал. 1 от Закона за нормативните актове за кратко, точно и ясно формулиране на разпоредбите на нормативните актове.

В така формулираните текстове се презюмира, че декларации за имущество и интереси по реда на чл. 35 от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество (ЗПКОНПИ) следва да подават военнослужещите и цивилните служители от Министерството на отбраната и от структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната, за които се прилагат Законът за държавния служител и чл. 107а от Кодекса на труда, както и тези от звена и на длъжности, за които е установен завишен корупционен риск въз основа на методологията по § 67, ал. 6 от Преходните и заключителни разпоредби (ПЗР) на ЗПКОНПИ.

Следва да се има предвид, че комплексната методология за превенция и предотвратяване на корупцията, предвидена в § 67, ал. 6 от ПЗР на ЗПКОНПИ ще се прилага за оценяване на корупционния риск по отношение на звената и служителите в администрацията на **всички органи**, създадени със закон, чиито служители са задължени лица по смисъла на § 2, т. 1 от Допълнителните разпоредби (ДР) на закона, с изключение на служителите, които заемат технически длъжности.

Освен това, в чл. 13, ал. 2 от Наредбата за организацията и реда за извършване на проверка на декларациите и за установяване конфликт на интереси е предвиден специален режим по отношение на проверката на декларациите на лицата, назначени в звена или на длъжности, за които с акт на органа по избора или назначаването въз основа на цитираната по-горе методология е установен завишен корупционен риск.

Очевидно е, че авторите на законопроекта тълкуват превратно и неправилно посочените по-горе правни норми, като образно казано „поставят каруцата пред коня“. Установяването на завишен корупционен риск за определени звена и длъжности **не предхожда, а е следствие** от прилагането на ЗПКОНПИ по отношение на структури, изрично и ясно определени в § 2 от ДР на закона. Недопустимо и незаконосъобразно ще е въвеждането на допълнително (вторично) ограничаване на задължените лица, при това на базата на документ, който все още не съществува в правния мир и няма белезите на нормативен акт. Още по-фрапиращо е, че се предлага такъв важен инструмент в противодействието на корупцията, какъвто е декларирането на имущество и интереси, да се поставя в зависимост от субективното решение на министъра на отбраната, взето на базата на несъществуваща методология.

В Мотивите към проекта на закона за изменение на ЗОВСРБ не се съдържат ясни, включително в смислово отношение, аргументи относно предлаганото изменение на чл. 188а и чл. 285а. Набляга се на необходимостта от „...изключването на военнослужещите и цивилните служители от Българската армия (БА) в цялост като задължени лица...“. Такова ограничение в действието на ЗПКОНПИ трудно може да бъде оправдано, а и не се постига с предложените изменения. По-скоро би било целесъобразно да се изключат изрично от приложното поле на закона лицата, заемащи войнишки длъжности по смисъла на Глава седма на ЗОВСРБ, по аналогия с лицата, заемащи технически длъжности.

Посочените в Мотивите аргументи, свързани със запазването на „държавната тайна“, се отнасят по-скоро до публичността на регистрите на подадените декларации, но промяна в това отношение не се предлага от вносителите. В същото време, тези аргументи са абсолютно ирелевантни към определянето на приложното поле на ЗПКОНПИ.

В заключение, следва да се отчита, че по силата на § 2 от ДР на ЗПКОНПИ задължени лица са всички служители в Министерството на вътрешните работи и в подчинение му структури, както и в другите „силови“ ведомства и структури, без служителите, заемащи технически длъжности.

История

Начало на обществената консултация - 19.02.2019

Приключване на консултацията - 05.03.2019

Справка за получените предложения - 22.03.2019

[Справка за отразяване на предложенията и становищата](#)

Окончателен акт на Министерския съвет
